

מרים", שדווקא בקטנותם הוא גמר גידולם, ואז הם מתוקים, והגידול לאחר מכן מקלקל אותם. ואילו השקדים הרגילים – הם המתוקים, ואף הם עוברים שינוי, בכך שבקטנותם הם מרים.

השקד ברוחניות מהפך ממר למתוק, ועוד במהירות גדולה

הרבי מבאר, כי סוג השקדים אשר הינם מתוקים בקטנותם ואחר כך הם מרים נקראים לוזים, ואם כן עיקר מהות השקד הוא מה שנהפך ממר למתוק. אולם הרבי לא רק מסתפק בהגדרה הצמחית, אלא לומד מכך כדרכו הוראה בעבודת השם. שמהות השקד הוא יכולת המהפך תוך כ"א יום ממר למתוק. וממשיך ומחדש, כי בכך רומזים לנו על ימי בין המצרים, שהרי ממילא עתידים הם להפוך מצומות לימים טובים. ונמצא שאין כאן "העדר השלילה", אלא גדר ה"חיובי". ולא זו בלבד, אלא שאין זו רק חקירה של זה לעומת זה, אלא כאן מדובר על היכולת של המהפך מקצה לקצה.

מקל שקד – מכיוון שההיפוך למעליותא בא עם תוקף רב

ממשיך הרבי ומבאר גם את גדר הסמיכות למקל. שהרי ירמיהו לא רק ראה שקדים, אלא מקל שקד. ואף כאן יש חידוש מדהים. בני ישראל נקראו על שם שני שלבים בגידול האילן. השבט, שהוא רך, ויש בו את לחלוחית העץ, הן שהוא מנותק, ועל אחת כמה וכמה כשהוא היה עדיין מחובר למקור יניקתו. ואילו המטה הוא נוקשה. וכעת מסתכל אף עליהם הרבי כשני שלבים, שהשני יש בו מעלה על הראשון. שהמקל הוא התוקף. וכעת קושר הרבי את שני העניינים יחדיו, כי רק ע"י התוקף הזה של המטה, ניתן להפוך ממר למתוק. וכמובא בתניא פרק י', כי אלו העושים כן נקראים בני עלייה, ולא רק מצד ה"גברא", שהינם מעולים. אלא זה אף הולך כנגד ה"חפצא", שבתחילה הפכו את הרע ולאחר מכן אף העלוהו לקדושה. ונראה לי, שכעת נמצא שהמטה – רומז על ה"גברא", שהוא תקיף, והשקדים, בהיותם מתהפכים – רומזים על ה"חפצא".

אוצר החכמה

אוצר החכמה

קפא. שתי הלחם

שתי הלחם מתבואה חדשה, האם זה להתיר תבואות או דין של מנחות; הנפקא מינה בזה בהלכה

הרבי מבסס את דבריו על יסוד דברי הגאון הרוגוצ'ובי ז"ל בענין שתי הלחם שמקריבים בחג השבועות ביחד עם שאר הקרבנות ובכך:

ישנם כמה דינים, שהתוכן שלהם בנוי במה שתלוי אחד בשני. ואז נשאלת השאלה,

מהו העיקר והסיבה ומהו הטפל והמסובב. ולדוגמא: בקשר לשתי הלחם שמקריבים בחג השבועות, הרי הדין הוא שזה צריך להיות "מנחה חדשה" מתבואה חדשה, ולכן אסור להקריב שום מנחה בבית המקדש מתבואה חדשה לפני שתי הלחם.

ונשאלת השאלה: מהו העיקר והסיבה, האם זהו דין בשתי הלחם, שהם חייבים להיות המנחה הראשונה מהתבואה החדשה, ובמילא אסור לכן להקריב לפני כן שום מנחה חדשה. או שזה דין במנחות, שהם צריכים להיתר, שכדי שיוכלו להקריב אותם מן החדש צריך להיות לפני כן הקרבת שתי הלחם מן החדש.

היינו, דזה ששתי הלחם הם התבואה חדשה הראשונים, הוא בשביל להתיר ע"י את המנחות מהתבואה החדשה. ויש נפקא מינה בכמה דינים איך למדים דין שתי הלחם, כך או כך (מצ"פ הל' מתנות עניים פ"ב ה"ט, לה טור ג).

הרבי מבאר, שאחד ההבדלים בקשר למהו העיקר והסיבה בקשר ל"מנחה חדשה" הוא בכך: אם האדם עבר והקריב מנחה מהתבואה החדשה, האם נשאר האיסור להקריב מנחה אחרת של התבואה החדשה.

וזה תלוי בכך: אם הסיבה לכך ששתי הלחם צריכים להיות הראשונים של התבואה החדשה, הרי מכיון שעתה כבר בין כה וכה אי אפשר שהיא תהי' הראשונה, מכיון שעבר וכבר הקריב אותו מהתבואה החדשה, במילא אין כאן איסור נוסף, וכבר מותר להקריב מנחות מהתבואה החדשה.

ומביא מדברי השפת אמת מגור (למנחות דף סח ע"ב) שמבאר ומסביר את הדברים כנ"ל.

(שם חלק י"ז, צו (ב), 4-53)

דיון בקדימה, והקשר בין הקרבת שתי הלחם והמנחה החדשה הקרבת שתי הלחם בשבועות, קודמת להתרת המנחה החדשה. ומאחר ויש שתי מצוות זו אחר זו,

שהאחת תלויה בראשונה, הרי נוצר ביניהם קשר סיבתי. ויש לחקור קשר סיבתי זה. מצד אחד, קיימת אפשרות להתייחס, כי העיקר הוא בעצם המצווה השנייה, ואילו המצווה הראשונה – מהווה רק כהכנה בעבורה, ומה שהיא קודמת בזמן, הרי זה מכיוון שהיא מכשירה אותה, אבל העיקר היא המצווה השנייה, בבחינת הכל הולך אחר החיתום.

לעומת זאת, מאידך גיסא, קיימת אפשרות לראות שהקדימה בזמן היא אף הקדימה במעלה, ומשעה שפתחנו במצווה הראשונה, שהיא העיקרית, הרי היא הצינור שגם המצווה השנייה יכולה להיגרר אחריה כטפל. ובלשון המתומצתת – מי העיקר והגורם בבחינת הסיבה, ומי הטפל והנגרר בחינת המסובב, שהוא כנפעל בגלל הסיבה.

כאן הדוגמא היא ממצוות שתי הלחם, שמקריבים אותה מהמנחה החדשה, ורק לאחריה רשאים להקריב מהמנחות החדשות. ושתי ההסתכלויות הן באופן הבא. האם העיקר הוא שתי הלחם. אלא שיש דין בשתי הלחם, אשר הם צריכים להיות מהתבואה החדשה. ומאחר והם מהתבואה החדשה, הרי זה כביכול פותח את הצינור, שניתן להשתמש לאחר מכן בתבואה החדשה לכל שאר המאפים והמנחות. וכן, מאחר ושתי הלחם צריכים להיות מהתבואה החדשה, ממילא לא יתכן להקריב מהתבואה החדשה לפנייהם. ואילו הצד השני הוא שחייב להיות מישוהו שיתיר את התבואה החדשה, וכדי להתיר זאת עשו זאת בתוספת שמחה ומצווה בעזרת שתי הלחם, ונמצא שזה דין בתבואה החדשה, ושתי הלחם הוא רק הנגרר שפתח זאת.

הדרך להבין מה קודם – כאשר חלה טעות, ומה נדרש כעת לעשות

הרבי מבאר צד בו לחקירה זו יש לה משמעות, ובלשון הלומדות עוד נפקא מינה. כל הבניין היפה של גורם אחד המשפיע על השני, נובע מחמת הסדר, ויש לידע מה קורה כאשר הדבר השתבש, ובטעות הקריב האדם מהתבואה החדשה, שלא ע"י שתי הלחם. וכעת, את הנעשה ששתי הלחם יכולים להיות ראשונים – אין להשיב. אולם אם המצווה ששתי הלחם היא העיקר, הרי אע"פ שטעו, הרי לפחות שהם יהיו הראשונים בלא הטעות, ואז אנו מסתכלים על הטעות כאילו היא אינה, ועדיין הם הראשונים, כי זו היא מצוותם.

אבל אם נסתכל על כך, שהעיקר שהחגיגה של התבואה החדשה תיפתח, אלא שעשו זאת דרך שתי הלחם, הרי כבר כעת לא ניתן לעשות את החגיגה. וכמו שהיה בקבוק יין מבציר חדש, והיו חוגגים את פתיחת הבקבוק. הרי לאחר שכבר פתחו את הבקבוק, וכעת הבקבוק כבר פתוח, הרי כעת כבר לא ניתן לעשות חגיגת פתיחת הבקבוק לבקבוק פתוח. ורק היה חל להקריב לפני, אבל לאחר שעברו על האיסור, כבר לא שייך לתקן זאת.

